ଗୁରୁବକ୍ସ ସିଂହ

ବନାମ

ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ

ଫେବୃଆରୀ 6, 2001

[ଏମ୍. ବି. ଶାହ ଏବଂ କେ. ଜି. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ନିଶା ଔଷଧ ଏବଂ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985

ଧାରା 52, 55 ଏବଂ 57-- ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଧୀନରେ-- ଅନୁପାଳନ ନକରିବା-- ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ-- ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏକ ବ୍ୟାଗରେ ଅଫିମ ନାଡ଼ ବହନ କରିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା-- ନମୁନା ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୋହର ଲଗାଯାଇଥିଲା-- 10 ଦିନ ପାଇଁ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସହ ମୋହର ରହିଥିଲା -- ସାକ୍ଷୀ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ମୋହର କାଠରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତଦନ୍ତ ଅଧିକାରୀ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହା ପିତ୍ତଳରେ ତିଆରି ହୋଇଛି-- ଧାରା 52, 55 ଏବଂ 57 ଅନୁଯାୟୀ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇନଥିଲା-- ବୈଚାରିକ ଅଦାଲତ ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ-- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ-- ସଠିକତା-- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି:ଧାରା 52, 55 ଏବଂ 57 ଗୁଡିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମୂଳକ ଅଟେ -- ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କାରଣରୁ, ବିଚାର କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ-- ତଥାପି, ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ-- କିନ୍ତୁ ତଦନ୍ତ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ -- ଏପରି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ତଦନ୍ତ ଆଧାରରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ-- ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦଣ୍ଡବିଧାନକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଗଲା ।

ଧାରା 50-- ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ -- ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏକ ବ୍ୟାଗରେ ଅଫିମ ନାଡ ବହନ କରିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା-- ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ଯାଞ୍ଚ କରିବାର ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା-- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି:ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବ୍ୟାଗରୁ ଅଫିମ ନାଡ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ନୁହେଁ-- ତେଣୁ, ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ଖାନତଲାସ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ-- ଧାରା 50 କେବଳ ସେହି ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହୁଏ ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଖାନତଲାସ କରାଯାଏ ।

ଆବେଦନକାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏକ ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗରେ ଅଫିମ ନାଡ ରଖିଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ଏକ ନମୁନା ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ମୋହର ଲଗାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମୋହର ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ପାଖରେ 10 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥିଲା ।ସାକ୍ଷୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ ମୋହର କାଠରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତଦନ୍ତ ଅଧିକାରୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ପିତ୍ତଳରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା । ବୈଚାରିକ ଅଦାଲତ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ନିଶା ଔଷଧ ଏବଂ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏନଡିପିଏସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **50** ର, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ତଲାସି କରାଯିବା ବିଷୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଜଣାଇବା; ଏବଂ ଧାରା **52, 55** ଏବଂ **57** ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା **।**

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଧାରା **50** ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ କିଛି ମିଳିନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ଧରିଥିବା ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗରୁ ଅଫିମ ନାଡ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା **।**

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: **1.** ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟାଗରୁ ଅଫିମ ନାଡ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ନୁହେଁ, ତେଣୁ, ଜଣେ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ତଲାସି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା **।** ନିଶା ଔଷଧ ଏବଂ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, **1985** ର ଧାରା **50** କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତଲାସି କରାଯାଏ **।**

କଲେମା ତୁମା ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ, **[1999] 8** ଏସସିସି **463** ଏବଂ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବଲଦେବ ସିଂହ,* **[1999] 6** ଏସସିସି **172,** ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା **।**

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଯଶବୀର ସିଂହ, **[1996] 1** ଏସସିସି **288,** ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି **।**

2. ସମ୍ଭବତଃ ଘଟଣା ଦିନ ଏନଡିପିଏସ୍ ଆଇନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ବିଷୟରେ ଆଇ. ଓ. ଙ୍କ କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ନଥିଲା, କାରଣ ସେ ଅଫିମ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **9/1/78** ଅନୁଯାୟୀ ଏଫଆଇଆର୍ ଦର୍ଜ କରିଥିଲେ **।** ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଧାରା **52** ଏବଂ **57** ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମୂଳକ ଅଟେ । ଏହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଘଂନ ହେବା ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବେ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ **।** ତେବେ, ଆଇ. ଓ. ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଣଦେଖା କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଏଭଳି ବିଫଳତା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଗିରଫ କିମ୍ବା ଜବତ ସାମଗ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ **।** ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଆଇ.ଓ. ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜବତ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଲାଗିଥିବା ମୋହରକୁ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ **10** ଦିନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରଖାଯାଇଥିଲା **।** ସେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏନଡିପିଏସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **55** ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ, ପୋଲିସ ଥାନା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ୟାକେଟଗୁଡିକୁ ମୋହର କରାଯାଇ ନଥିଲା **।** ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷକ ଉପଯୁକ୍ତ ଅକ୍ଷତ ମୋହର ସହିତ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଜନ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ନାହିଁ **।** ଏହା ଏକ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯେ ସେହି ସମାନ ନମୁନା ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷକଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ **।** ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଆଇ.ଓ. ଗିରଫ ଏବଂ ଜବତ ସମ୍ପର୍କରେ ସମସ୍ତ ଘଟଣାର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ତାଙ୍କ ନିକଟତମ ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏନଡିପିଏସ ଆଇନର ଧାରା **57** ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରିନାହାଁନ୍ତି **।** ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଅସ୍ୱାଭାବିକ କାରଣ ଆଇ. ଓ. ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ ପଚାରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ତଲାସି ଏବଂ ଜବତ ପାଇଁ ସାକ୍ଷୀ ହେବାକୁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ସେ ଜାଣି ନଥିଲେ ଯେ ତାହା ଅଫିମ ନାଡ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ସୂଚନା ପାଇବା ପରେ ହିଁ ସେ ଏହା ବିଷୟରେ

ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ଆହୁରି, ସାକ୍ଷୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ମୋହର ଏକ କାଠର ମୋହର ଥିଲା । ଏହାର ବିପରୀତରେ ଆଇ. ଓ. ଙ୍କ କହିବା ହେଉଛି ଯେ ଏହା ଏକ ପିତ୍ତଳ ମୋହର ଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ତଦନ୍ତ ଆଧାରରେ ଅଫିମ ନାଡ ରଖିବା ଭଳି ଏକ ଗୁରୁତର ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ନିରାପଦ ହେବ ନାହିଁ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 35/2000

8.12.95 ତାରିଖରେ, ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଆରଏଲ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 449-ଏସବି/1986 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ଆର୍. ଏସ୍. ମାଲ୍ଗା, ଶ୍ରୀମତୀ କନୱଲଜିତ୍ କୋଚ୍ଚର, ସୋନାଲ୍ ମହାଜନ, ବିନୋଦ କୁମାର ଏବଂ ଜେ. ଡି. ଜୈନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଏସ୍. ଆର୍. ଶର୍ମା ଏବଂ ମହାବୀର ସିଂହ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସାହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 449-SB/1986 ରେ 8 ଡିସେମ୍ବର, 1995 ତାରିଖରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ କର୍ଣ୍ଣାଲର ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଦ୍ୱାରା 6.5.1986 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସେହି ରାୟକୁ ଉକ୍ତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କାଏମ ରଖିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିଶା ଔଷଧ ଏବଂ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ 1985 (ଏଠାରେ ଏନ.ଡି.ପି.ଏସ. ଅଧିନିୟମ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ଅପରାଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ 10 ବର୍ଷର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ 1 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜରିମାନା କରାଯାଇଥିଲା; ଜରିମାନା ଅନାଦେୟ ହେଲେ ଅଧିକ 3 ବର୍ଷର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଏନ.ଡି.ପି.ଏସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଜନ ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଛି । ଏସଆଇ ଈଶ୍ୱର ସିଂ, ଯିଏ 12 ଜାନୁଆରୀ 1986 ରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରାୟ 5ଟା 25 ମିନିଟରେ ଚୋରାଚାଲାଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସାମାଜିକ ତତ୍ତ୍ୱର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ କର୍ଣ୍ଣାଲ ରେଳ ଷ୍ଟେସନର 1 ନମ୍ବର ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ 5ଟା 25 ମିନିଟରେ କଲ୍କା ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଟ୍ରେନ୍ ପାନିପଥ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ କର୍ଣ୍ଣାଲରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ 1 ନମ୍ବର ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ଅଟକିଥିଲା । ତାଙ୍କର କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଯେତେବେଳେ ସେ ଏକ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଯାଞ୍ଚ କରୁଥିଲେ, କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ବସିଥିବା ଆବେଦନକାରୀ ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବାମ କାନ୍ଧରେ ଏକ କଟ୍ଟା (ଝୋଟ ବ୍ୟାଗ୍) ଧରି ଇଞ୍ଜିନ୍ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ଦ୍ୱାର ବାଟେ ଟ୍ରେନ୍ ଛାଡିଥିଲେ । ସନ୍ଦେହରେ, ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ସେ ଧଳା ରଙ୍ଗର ଏକ ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗରେ 7 କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ଅଫିମ ନାଡ ରଖିଥିଲେ । ନମୁନା ମାଧ୍ୟମରେ 100 ଗ୍ରାମ ଅଲଗା କରିବା ପରେ, ନମୁନା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶକୁ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦୁଇଟି ଅଲଗା ଅଲଗା ଖୋଳ ଦ୍ୱାରା ଅଲଗା ଅଲଗା ମୋହର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ୟାକେଟରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ମୋହରକୁ ସାକ୍ଷୀ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 1) ହରବଂସ

ଲାଲଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେହି ଦିନ ମାମଲାର ସାମଗ୍ରୀକୁ ଏମଏଚସିରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସି ସମୟରେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ରେଳ ଟିକେଟ୍ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ଜେରା ସମୟରେ ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ସଂଖ୍ୟା 1ର କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ବାହାରେ ଅଟକାଇଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ, ହରବଂସ ଲାଲ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବା ପାଇଁ ରେଳ ଷ୍ଟେସନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସେ ସାକ୍ଷୀ ହେବାକୁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ମାମଲାର ସାମଗ୍ରୀକୁ ମୋହର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ମୋହର ହରବଂସ ଲାଲଙ୍କ ପାଖରେ ଦଶ ଦିନ ଧରି ରହିଥିଲା । ତାଙ୍କର କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ସେ ଝୋଟ ବ୍ୟାଗରେ ଏବଂ ନମୁନା ଉପରେ ଆଇ.ଏସ୍. ଲେଖା ଥିବା ପିତ୍ତଳରେ ତିଆରି କେବଳ ଗୋଟିଏ ମୋହର ଲଗାଇଥିଲେ । ସେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ପୋଲିସ ଥାନାର ମୋହର, ଯାଞ୍ଚ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମୋହର ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ ଏବଂ ସେ ମାମଲାର ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଏବଂ ଏମଏଚସିକୁ ବିତରଣ କରିବା ସମୟରେ ନମୁନା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ପୋଲିସ ଥାନାର ମୋହର ଲଗାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ସେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ପୋଲିସ୍ ମୁଖ୍ୟାଳୟର ମଣ୍ଡଳ ନିରୀକ୍ଷକ, ଜି. ଆର୍. ପି. ଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ସୂଚନାର କୌଣସି ତଥ୍ୟ ରଖି ନାହାଁନ୍ତି । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ଜବତ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଏହାର ପରିମାଣ ବିଷୟରେ ସେ ତାଙ୍କ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦୂରସଞ୍ଚାର ମାଧ୍ୟମରେ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ । ସେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯିଏ ଜଣେ ରିକ୍ସା ଚାଳକ ଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ଏହି ମାମଲାରେ ମିଥ୍ୟା ଭାବରେ ଜଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ତଲାସି କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ।

ଅଭିଯୋଜନ, ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1 ହରବଂସ ଲାଲ, ଜଣେ ପଞ୍ଚ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପଚରାଉଚରା କରିଛନ୍ତି ।ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଘଟଣା ଦିନ ସେ ତାଙ୍କ ଭଉଣୀ ଏବଂ ଭିଣୋଇଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବା ପାଇଁ ରେଳ ଷ୍ଟେସନରେ ଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ସେ ପୋଲିସକୁ ଦେଖି ଅଭିଯୁକ୍ତଜଣକ ଟ୍ରେନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡୁଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ପୋଲିସ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିଥିଲା । ପୋଲିସ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅଫିମ ନାଡ ରଖିଛି, ଯାହାର ଓଜନ 7 କିଲୋଗ୍ରାମ ଥିଲା । ପୋଲିସ ସେଥିରୁ 100 ଗ୍ରାମ୍ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା । ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଜବତ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାକୁ ସେ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ । ଜେରା ସମୟରେ ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଝୋଟ ବ୍ୟାଗରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ତଲାସି ପୂର୍ବରୁ ପୋଲିସ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ତଲାସି କରିବା ପାଇଁ କହିନଥିଲା । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ମାମଲାର ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ମୋହର କାଠରେ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା (ଯାଞ୍ଚ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ଏକ ପିତ୍ତଳ ମୋହର ଥିଲା ଯାହା ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଥିଲା)। ଏହି ମୋହରଟି ତାଙ୍କ ପାଖରେ 10 ଦିନ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଏକ ଅବକାରୀ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଜନର ସାକ୍ଷୀ ଭାବରେ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଗତ 15 ବର୍ଷ ଧରି ରେଳ ଷ୍ଟେସନ ବାହାରେ ଟୋଙ୍ଗା ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ନିକଟରେ ସେ ଚା 'ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ସେ ପୂର୍ବରୁ ଭୁଇଁ ଅଫିମ ନାଡ ଦେଖି ନଥିଲେ ଏବଂ ପୋଲିସ ତାଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଅଫିମ ନାଡ ଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି ଯେ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ତଲାସି କରାଯିବା ଉଚିତ କି ନୁହେଁ, ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେବା ପାଇଁ ଯାଞ୍ଚ ଅଧିକାରୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 50 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନା

କରିଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଧାରା 50 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ କିଛି ମିଳି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ଧରିଥିବା ଝୋଟ ବ୍ୟାଗରୁ, ଅଫିମ ନାଡ ବାହାରିଥିଲା । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କଲେମା *ତୁମ୍ବା ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ*, [1999] 8 ଏସସିସି 463 ଏବଂ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବଲଦେବ ସିଂହ*, [1999] 6 ଏସସିସି 172 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।

କଲେମା ତୁମ୍ବା (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଏନଡିପିଏସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 50ର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ କେବଳ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ 'ବ୍ୟକ୍ତି' ଙ୍କୁ ତଲାସି କରାଯିବ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାର ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ *ବଲଦେବ ସିଂ* (ସୁପ୍ରା) ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଯଶବୀର ସିଂ*, [1996] 1 ଏସସିସି 288 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବ୍ୟାଗରୁ ଅଫିମ ନାଡ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ରାଜପତ୍ରିତ ଅଫିସର କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କ ତଲାସି ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ସେହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟାଗରୁ ହିରୋଇନ୍ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ନୁହେଁ, ତେଣୁ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ତଲାସି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା ।

ବଲଦେବ ସିଂହ (ଉପରୋକ୍ତ) ଙ୍କ ମାମଲାରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ (ପାରା 12ରେ) ଏହିପରି ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ:

> "ଏହାର ସରଳ ପଠନରେ, ଧାରା 50 କେବଳ କୌଣସି ପରିସରର ତଲାସି ଇତ୍ୟାଦି ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତଲାସି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ (ପାରା 57ରେ) ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ପୂର୍ବ ସୂଚନା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଜଣେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଅଧିକୃତ ଅଧିକାରୀ "ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତଲାସି ନେବାକୁ" ଯାଉଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଜରୁରୀ ଯେ ସେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଧାରା 50 ର ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ, ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରି ତାଙ୍କୁ ତଲାସି ନେବା ପାଇଁ ନିକଟତମ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ନିକଟତମ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ନିକଟକୁ ନେବା । ତେବେ, ଏପରି ସୂଚନା ଲିଖିତ ଭାବେ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠର ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମ ମତରେ, ଏହି ଦିଗ ଉପରେ ପୁନଃ ଆଲୋଚନାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତଥାପି, ଆମେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା ଯେ ଏହି ଅଧିକାର ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 100 (3) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଧିକାରର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଅଟେ । ସଂହିତାର ଧାରା 100ର ଉପଧାରା (1) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ତଲାସି କିମ୍ବା ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ବନ୍ଦ ଥାଏ, ସେତେବେଳେ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ରହୁଥିବା କିମ୍ବା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ପରୱାନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦାବି କ୍ରମେ, ଏବଂ ପରୱାନା ଦାଖଲ କରିବା ପରେ, ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବେ, ଏବଂ ସେଠାରେ ତଲାସି ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଉପଧାରା (3) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ,

ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ସ୍ଥାନରେ କିମ୍ବା ସେହି ସ୍ଥାନର ଆଖପାଖରେ କୌଣସି ଜିନିଷ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିବାର ଯଥାର୍ଥ ସନ୍ଦେହ ହେଲେ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଖାନତଲାସି କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଯଦି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣେ ମହିଳା ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ ଖାନତଲାସି, ଜଣେ ଅନ୍ୟ ମହିଳାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୌଜନ୍ୟତା ସହ କରାଯିବ । ଧାରା 100 ର ଉପଧାରା (7) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉପଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ତଲାସି କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଜିନିଷର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହାର ଏକ ନକଲ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । କୋଠା, ପରିବହନ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନର ତଲାସି ପାଇଁ ଧାରା 42 ଏବଂ 43 ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଆମେ ତଲାସି ଏବଂ ଜବତ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁ, ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ । ତେଣୁ, ଆମ ବିଚାରରେ, ଏନ.ଡି.ପି.ଏସ. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 50 କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତଲାସି ନିଆଯାଏ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆଇ. ଓ., ଏନ.ଡି.ପି.ଏସ. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 52, 55 ଏବଂ 57 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପାଳନ କରିନାହାନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ ଉକ୍ତ ଘଟଣା ଦିନ ଉକ୍ତ ଆଇ. ଓ. ଙ୍କର, ଏନ.ଡି.ପି.ଏସ. ଅଧିନିୟମର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ବିଷୟରେ କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ନଥିଲା, କାରଣ ସେ ଅଫିମ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9/1/78 ଅନୁଯାୟୀ ଏଫଆଇଆର୍ ରୁଜୁ କରିଥିଲେ । ଆମ ମତରେ, ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାରେ ଅନେକ ତଥ୍ୟ ରହିଛି । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଧାରା 52 ଏବଂ 57 ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମୂଳକ ଅଟେ ।ଏହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହେବା ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବେ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ । ତେବେ, ଆଇ. ଓ. ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଣଦେଖା କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଏଭଳି ବିଫଳତା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଗିରଫ କିମ୍ବା ଜବତ ସାମଗ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଆଇ. ଓ. ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ମୁଦାମାଲ୍ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ମୋହର ସାକ୍ଷୀ ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1 ଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 10 ଦିନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏନ.ଡି.ପି.ଏସ. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 55 ଅନୁଯାୟୀ ପୋଲିସ୍ ଥାନା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁଦାମାଲ୍ ପାର୍ସଲଗୁଡିକ ଆବଶ୍ୟକତା ମୁତାବକ ସିଲ୍ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷକ ଉପଯୁକ୍ତ ଅକ୍ଷତ ମୋହର ସହିତ ନମୁନା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଜନ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ନାହିଁ । ଏହା ଏକ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯେ ସେହି ସମାନ ନମୁନା ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷକଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ । ଆହୁରି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆଇ. ଓ. ତାଙ୍କ ନିକଟତମ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ ଏବଂ ଜବତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତ ଘଟଣାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଦେବା ପାଇଁ ଏନ.ଡି.ପି.ଏସ. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 57 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରିନାହାନ୍ତି । ପଞ୍ଚ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଅସ୍ୱାଭାବିକ କାରଣ ସେ ଆଇ. ଓ. ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ ପଚାରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତଲାସି ଏବଂ ଜବତ ପାଇଁ ସାକ୍ଷୀ ହେବାକୁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ସେ ଜାଣି ନଥିଲେ ଯେ ତାହା ଅଫିମ ନାଡ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏ ବିଷୟରେ ସେ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ଆହୁରି, ପଞ୍ଚ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ପିଏସଆଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ମୁଦ୍ଦାମାଲ୍ ମୋହର ଏକ କାଠର ମୋହର ଥିଲା । ଏହାର ବିପରୀତରେ, ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 ଏସଆଇ/ଆଇଓଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ଏକ ପିତ୍ତଳ ମୋହର ଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ତଦନ୍ତ ଆଧାରରେ, ଆମ ମତରେ, ଅଫିମ ନଡା ରଖିବା ଭଳି ଏକ ଗୁରୁତର ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ନିରାପଦ ହେବ ନାହିଁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରୁଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଗଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ, ଯଦି ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ସି.ଭି.ଏସ୍.ଏସ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।